
ANTIKVARIAT MATS REHNSTRÖM

NYHETSREV 281 LITTERATUR- & LÄRDOMSHISTORIA 5 APRIL 2016

Jakobsgatan 27 nb | Box 16394 | 103 27 Stockholm | tel 08-411 92 24 | fax 08-411 94 61
e-post: info@rehnstroem.se | www.matsrehnstroem.se

ÖPPET TORSDAGAR 15.00–18.30

Detta nyhetsbrev innehåller 25 nykatalogiserade skrifter från antikvariats-
ets avdelning för litteratur- och lärdomshistoria. Som vanligt är denna
ämnesdefinition för smal i förhållande till innehållet och här finns t.ex.
arbeten om konstnärer som DAHL, DESPREZ, FALCK och bröderna MARTIN.

HANS FORSELLS *Anteckningar om Sveriges jordbruksnäring i sextonde seklet* är rik på
detaljinformation och han menade att det rika tabellmaterialet var *ett arbete som
ingen annan gör om på 100 eller 200 år*. I nyhetsbrevet finns även fina exemplar av
HILDEBRAND respektive LINDROTHS historiker över Vetenskapsakademien.

På antikvariatet pågår för fullt förberedelserna för antikvariatsmässorna i Stockholm
den 16 och 17 april och i London den 26-28 maj med målet att få visa upp ett
stort urval böcker och möta många kunder vid dessa tillfällen. Länkar med närmare
uppgifter om öppettider och annat bifogas här:

<http://svaf.se/massor.html>

<http://www.olympiabookfair.com/>

Hjärtligt välkomna.

Med vänliga vårhälsningar!

MATS REHNSTRÖM

1. BECKMANN, J. **Johann Beckmanns schwedische Reise in den Jahren 1765-1766.** Tagebuch mit Einleitung und Anmerkungen im Auftrage der Kgl. Universität Upsala herausgegeben von Th. M. Fries. Uppsala, 1911. Porträtt,(4),IV,174,(2 blanka,3) s. & 1 utvikbart brevfaksimil. Bra blått hklbd med ljusröd titeletikett och stänkta snitt (J. A. Hedmans bokbinderi, Sala). Med Nils Fries diskreta förvärvsanteckning i blyerts. ★600

På slutet är två häftestitelblad medbundna. Johann Beckmann (1739-1811) var tysk vetenskapsman och blev 1766 professor i filosofi i Göttingen. Under sin svenska resa mötte han bland annat Linné och inspirerad av denne grundlade han en botanisk trädgård i Göttingen. 1790 invaldes han i svenska Vetenskapsakademien.

2. BESKOW, B. von. **Lefnadsminnen.** Sthlm, 1870. (4),263 s. Ngt nött dekorerat blått oklbd (C. M. Andersson, Sthlm). Liten fläck på frampärmen. De inledande och avslutande sidorna aningen gulnade. Fläck i nedre marginalen i slutet av volymen. Med Cecilia Cederströms namnteckning. Från Rikstens gård. ★300

Utgavs av C. F. Dahlgren. Bernhard von Beskows (1796-1868) memoarer rör i huvudsak hans yngre dagar under Gustav IV Adolfs och Karl XIII:s tid. De gavs ut igen av Fredrik Böök 1928 med en mycket uppskattande inledning.

3. BROBERG, J. W. **Om pesten i Stockholm 1710.** Andra upplagan. Sthlm, 1879. (4),65,(1) s. Obetydligt nött ljusbrunt klbd med guldräglad ryggtitel. Liten förlagsstpl på titelbladet. ★600

Första upplagan utkom 1854 i form av en avhandling under J. H. Schröders presidium. Den nya upplagan utgavs med anledning av det intresse som väckts rörande Sveriges sista pestepidemi på grund av ett aktuellt pestutbrott i södra Ryssland. Medicinhistorikern Johan Valentin Broberg (1825-87) skriver i arbetet att pestens härjningar i Stockholm 1710 skördade uppemot 18000 människoliv.

4. [Dahl] NISSER, W. **Michael Dahl and the contemporary Swedish school of painting in England.** A.a. Uppsala, 1927. (8),II,(1),181,(1),1-159,(33) s. & plr. Häftad och ouppskuren. Omslaget nött och lite solkigt samt med smärre veck och revor. Dedikation till Anders Cederström. Från Rikstens gård. ★600

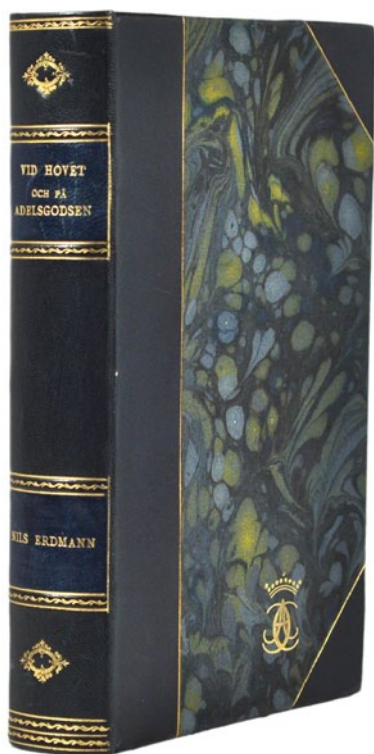
Bokhandelsupplagan. Den andra pagineringsföljden består av en verkförteckning.

5. DAHLIN, E. M. **Bidrag till de matematiska vetenskapernas historia i Sverige före 1679.** Uppsala, 1875. (2),IV,146,(2) s. & 1 utvikbar plansch. Klbd med guldlinjrad rygg. Med Viola Jacobsens namnteckning daterad hösten 1904. ★750

Uppsala universitets årsskrift 1875. Matematik och naturvetenskap v. Fortfarande ett standardverk på området. De omnämnda matematikerna åtföljs av biografiska uppgifter.

6. [Desprez] WOLLIN, N. G. **Desprez en Italie.** Dessins topographiques et d'architecture, décors de théâtre et compositions romantiques, exécutés 1777-1784. Malmö, 1935. 322 s. Häftad. Oskuren och ouppskuren. Omslaget ngt nött och delvis gulnat. Med dedikation: "Till professor Martin Olsson med de bästa lyckönskningar från vännen förf. den 30 april 1936". ★2500

Tryckt i 400 exemplar. Med talrika svartvita illustrationer i texten och några inklistrade färgillustrationer. Konsthistorikern Martin Olsson fick boken på 50-årsdagen.

7. [Ekeblad] ERDMANN, N. **Vid hovet och på adelsgodsen i 1700-talets Sverige.** En tidskrönika. Sthlm, 1926. 388 s. & 2 plr. Trevligt lila halvmarokängbd med upphöjda bind, guldornerad rygg och två blå titeletiketter samt marmorerade snitt (R. Numan). Omslaget medbundet. Tillskrift från 1926 på smutstitelbladet. Med Anders Cederströms förgyllda monogram nederst på frampärmen. Fint ex. från Rikstens gård. ★1200

Om Carl Julius Ekeblad på Stola i Västergötland och hans fru Brita Horn samt deras krets. Innehåller kapitlena: "Familjen Ekeblad", "Rokokon", "Grannar och gårdar i Västgötabygden", "Kultur och natur på landet", "Idyll och trädgårdskonst", "Brita Horn och prins Carl", "Vänner och väninnor i Brita Horns omgivning", "Prologen till ett högadligt äktenskap", "Året 1775", "Året 1776", "Brita Horn och hennes make", "Ur hovkrönikan", "Greve Adam Horns arvingar", "Den stora maskeraden", "I Medevi, på hovet och Stohla", "Bistra tider", "Året 1782", "Landshövdingen", "De sista åren" och "Hemma".

8. [Falck] (BLOCK, J. C.) **Jeremias Falck.** Sein Leben und seine Werke. Mit vollständigem alphabetischen und chronologischen Register sämtlicher Blätter sowie Reproduktionen nach des Künstlers besten Stichen. Danzig, 1890. Front,(6),262 s. & 11 plr. En aning nött grönt hklbd med svart titeletikett. Ryggen med skavmärke i övre delen och liten nagg på titeletiketten mot bakre falsen. Pärmarne bågnar ngt. En del blyertsmarkeringar. ★2800

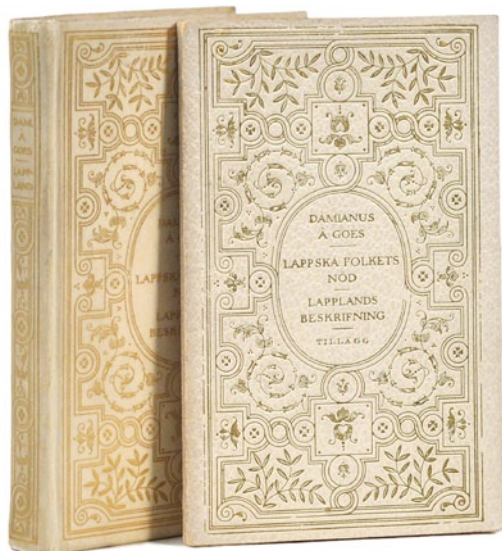
Innehåll: 1. "Das Leben und Werke des Kupferstechers Jeremias Falck", 2. "Altes Testament", 3. "Neues Testament", 4. "Mythologie", 5. "Gewerbliche Darstellungen", 6. "Allegorische Darstellungen", 7. "Genre", 8. "Architectur und Plastik", 9. "Büchertitel und Blätter zu einem Werk gehörig" och 10. "Portraits". Denna noggranna verkförteckning förtecknar 295 blad. Jeremias Falck (1616-77) var född i Polen och verksam som kopparstickare vid drottning Kristinas hov i Stockholm 1649-55.

9. FORSSELL, H. **Anteckningar om Sveriges jordbruksnäring i sextonde seklet.** Sthlm, 1884. (2), IV, 122, 1-236 s. Oklotryggbd med omslaget uppklisstrat på pärmarna. Ryggen lite solkig och nött. Med dedikation till professor H. L. Rydin. Från Rikstens gård. ★900

Av främre omslaget framgår det att detta är författarens "Inträdestal i k. Vitterhets-, historie- och antiqvitetens-akademien d. 17 febr. 1880". Det är en särupplaga ur akademiens handlingar och kraftigt utökad med bilagor och tabeller som fyller den andra pagineringsföljden. Historikern Hans Forssell (1843-1901) var finansminister 1875-80 och därefter chef för Kammarkollegiet. Angående föreliggande arbete skriver "Svenskt biografiskt lexikon": "Utifrån en bearbetning av tionde- och gårdsräkenskaper samt av materialet i »Sverige 1571», varav återstoden utkommit 1883, gör F här ett försök att absolut och i relation till 1800-talet bestämma och karaktärisera det svenska lantbruket vid 1500-talets mitt. Själv såg F i tabellerna det största värdet, »ett arbete som ingen annan gör om på 100 eller 200 år». Herman L. Rydin (1822-1904) var jurist och professor i Uppsala samt riksdagsmannakollega till Forssell.

10. FRIES, T. M. **Naturalhistorien i Sverige intill medlet af 1600-talet.** Inbjudningsskrift till den fest hvarmed trehundraårsminnet af Gustav II Adolfs födelse kommer att firas i Upsala universitets aula den 9 december 1894. Uppsala, 1894. (2), 78 s. Ljusbrunt halvmarokängbd med upphöjda bind och stänkta snitt. Omslaget, medbundet. Ryggen mörknad. Titelbladet och de tre sista sidorna aningen gulnade. Mindre solkspår i yttermarginalen på s. 2. Med Alb. Tullgrens namnteckning daterad 1895. ★700

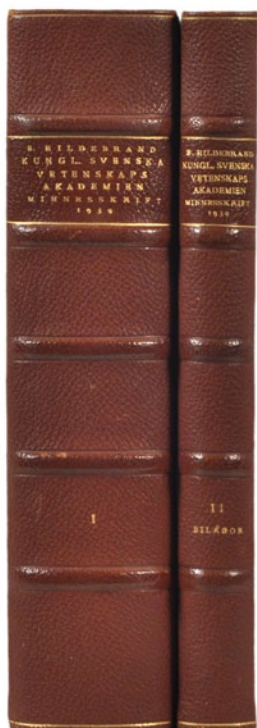
11. GOES, D. à. **Veklagan öfver det lappska folkets nöd och Lapplands beskrifning i latinsk text,** nu för första gången öfverflyttad till svenska genom Gösta Thörnell. Jämte en inledning om författarens lif och verk, hans resa i Sverige och brevväxling med den svenske ärkebiskopen Johannes Magnus, samt andra därmed sammanhängande ämnen af E. W. Dahlgren. Sthlm, 1915.

Porträtt, (2), 99, (2) s. + GOES, D. à. **Skrifter om Lappland.** Utgifna af Föreningen för bokhandtverk 1915. Tillägg till inledningen om författarens lif och verk af E. W. Dahlgren. Uppsala, 1917. 29, (2) s. Det första arbetet i ett rikt guldornerat opergamentbd med helt guldsnitt (Hedberg). Det senare häftat i rikt guldornerat originalomslag med samma dekor som bandet. Från Beatelund med Sten och Brita Westerbergs blindpressade exlibris i försättsbladen i båda volymerna och Nils Fries exlibris samt hans diskreta inköpsanteckning i blyerts. Bra ex. ★750

Det första arbetet utgivet av Föreningen för bokhandtverk "med Elzevirerna som förebild". Båda delarna innehåller intressanta bibliografiska uppgifter. Damião de Goes (eller Góis, 1502-74) var portugisisk adelsman och gjorde långa och vidlyftiga resor runtom i Europa från 1520-talet och framåt. Under ett uppehåll i Danzig lärde han känna de landsflyktiga bröderna Magnus och på uppmaning av dessa skrev de Goes samman en skrift om den nyligen återupptäckta etiopiska kristenheten vars ledare det kristna Europa ville identifiera som den mytiska prästkungen Johannes, vilken skulle komma till den hotade kristendomens försvar. I denna skrift ingick också den här översatta texten om det samiska folkets nöd, "Deploratio lappinæ gentis". Författaren bygger sin text på bröderna Magnus muntliga uppgifter, "Carta marina" och andra texter. Det anses osannolikt att han överhuvudtaget besökte Sverige. Hans engagemang för de förtryckta och hedna samerna går det

dock inte att ta miste på. Han beskyller bland annat det svenska prästerskapet för samernas ynkliga tillstånd och propagerar för att de i andligt mörker levande samerna inom en snar framtid måtte få skåda evangeliets ljus.

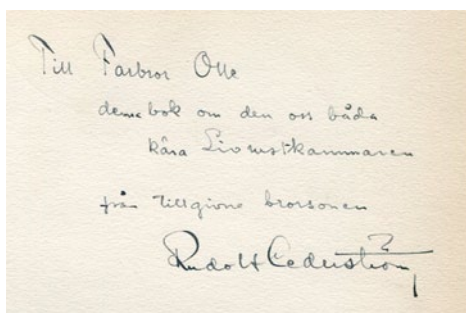

12. HILDEBRAND, B. **Kungl. svenska Vetenskapsakademien.** Förhistoria, grundläggning och första organisation. Uppsala, 1939. xv,(1),672,(1) + (6),673-885,(2) s. Två lätt nötta mörkröda hfrbd med upphöjda bind och marmorerade snitt (Carl Ek bokbinderi, Örebro). De främre omslagen medbundna. Med Nils Fries exlibris och hans diskreta inköpsanteckning i blyerts. ★1350

Den senare volymen utgörs av "Noter, bilagor m.m."

13. HOLMBERG, C.-G. & OSCARSSON, I. & TORBACKE, J. & NORDMARK, D. & JOHANNESON, E. & PETERSSON, BIRGIT & LUNDSTRÖM, GUNILLA & RYDÉN, P. & SANDLUND, ELISABETH & ENGBLOM, L.-Å. & JOHNSON, S. & GUSTAFSSON, K. E. **Den svenska pressens historia.** I-V. Västervik, 2000-03. 341 + 375 + 427 + 408 + 91 s. Fem röda oklbd med skyddsomslag. ★1250

Den femte delen utgörs av ett register. Deltitlarna lyder "I. I begynnelsen (tiden före 1830)", "II. Åren då allting hände (1830-1897)", "III. Det moderna Sveriges spegel (1897-1945)" och "IV. Bland andra massmedier (efter 1945)". Illustrerad i färg och svartvitt. Standardverket rörande svensk presshistoria.

14. **Kungliga Livrustkammaren, inventariepublikationer.** Den äldre Livrustkammaren 1654. Utgiven av Rudolf Cederström och Gösta Malmborg. Åtföljd av en sammanfattande del på engelska språket. Sthlm, 1930. xxxviii,(2),116,(2),1-41,(2) s. & 108 plr. Ngt nött ohalvmarokängbd med upphöjda bind och infärgat övre snitt, övriga snitt endast putsade (N. B. Andersson, 1930). Ryggen

mörknad och med några repor, bl.a. på binden. Dedikation: "Till farbror Olle denna bok om de oss båda kära Livrustkammaren från tillgivne brorsonen Rudolf Cederström". Från Rikstens gård. ★1500

Tryckt av Bröderna Lagerström i 500 nummerade exemplar, varav detta är nr 26. Inventariehandskriften från 1654 avtrycks på sidorna 1-86 och åtföljs av en rad kompletterande bilagor. Den avslutande pagineringsföljden är en "English summary of the publication Den äldre Livrustkammaren 1654 being the inventory from 1654 of the old Armoury of the kings of Sweden". Den "farbror Olle" som fått boken är konstnären Gustaf Cederström (1845-1933) som är känd inte minst för målningen "Karl XII:s likfärd".

15. LINDROTH, S. **Kungl. svenska Vetenskapsakademiens historia 1739-1818**. Uppsala, 1967. I: I-2-II. XVIII, 555 + (6), 557-867 + XI, (1), 615 s. Tre lätt nötta röda ohfrbd med upphöjda bind och övre guldsnitt. Ryggarna obetydligt blekta. Med Nils Fries exlibris. ★2250

Deltitlarna lyder "I: I-2. Tiden intill Wargentins död (1783)" och "II. Tiden 1783-1818". Ett lärdomshistoriskt standardverk!

16. [Linné] **A Linnaean keepsake, issued to commemorate the opening of the Strandell collection of Linnaeana at the Hunt botanical library, Carnegie-Mellon university, Pittsburgh, 1973**. (6), 70, (1) s. & faksimilbilaga om 16 s. Oklotryggbd. ★300

Innehåller två uppsatser av Birger Strandell och både en översättning till engelska och en faksimil av Linnés "Orbis euriditi iudicium" med en introduktion av Telemak Fredbärj. Faksimilen är placerad i en ficka på insidan av bakre pärm.

17. [Linné] FRIES, T. M. **Linné. Lefnadsteckning**. I-II. Sthlm, 1903. (4), 364, I-48 + IV, 444, I-46, (1) s. Två lätt nötta mörkblå oklbd med marmorerade snitt. Ryggarna lätt blekta och aningen solkiga samt med några små nagg. Med dedikation: "Till Thoralf [Fries] från pater". Ur Nils Fries bibliotek. ★750

Soulsby Catalogue of the works of Linnæus 2840. Fortfarande den bästa och mest omfattande biografien över Linné.

18. [Martin] FRÖLICH, H. **Bröderna Elias och Johan Fredrik Martins gravyrer**. [A.a.]. Sthlm, 1939. 311 s. & plr. Häftad. Liten reva i bakre omslagets yttermarginal. ★1000

Tryckt i 300 onummerade exemplar och 85 nummerade tryckta på bättre papper, varav detta är nr 54. Bifogat i denna del av upplagan är ett nytt avdrag av en porträttplansch föreställande Daniel Helsingius graverad av J. F. Martin. Innehåller mycket utförliga och användbara verkförteckningar över de båda brödernas graverade produktion. Avslutas med person- och Ortsregister, vilka inkluderar deras många porträttplanscher och topografiska motiv.

19. PALMBERG, J. G. W. **Smålands i Upsala studerande nations historia**. Några blad. Sthlm, 1877. (2), 97, (1) s. Elegant brunt halvmarokängbd med sparsamt guldornerad rygg, mörkgrön titeletikett och stänkta snitt (Levins bokbinderi, Uppsala). Omslaget medbundet, men ngt solkigt. Lätt lagerfläckig, mer mot slutet. Med Nils Fries exlibris och dennes diskreta inköpsanteckning i blyerts. ★600

20. SCHEELE, C. W. **Efterlemnade bref och anteckningar**. Utgifna af A. E. Nordenskiöld. Sthlm, 1892. Porträtt, XL, 490, (1) s. & faksimiler. Ngt nött hklbd med titeletikett i skinn och mittstämpel i guld på frampärmen (Carl Ek bokbinderi, Örebro). Omslaget medbundet, men med smärre lagningar. Försättsbladet med tillskrift till Bror Holmberg daterad 1931. Bra ex. ★600

Inleds med en levnadsteckning och innehåller även en "Förteckning öfver Carl Wilhelm Scheeles tryckta arbeten" på s. xxxii-xxxviii. Brevmottagarna är Anders Jahan Retzius, J. G. Gahn, P. J. Bergius, Torbern Bergman, Peter Jacob Hjelm, Wilhelm Hising och Antoine Laurent Lavoisier.

21. SCHEELE, C. W. **Efterlemnade bref och anteckningar.** Utgifna af A. E. Nordenskiöld. Sthlm, 1892. Porträtt, xl, 490, (1) s. & faksimiler. Häftad och oskuren. Det sköra omslaget lite solkigt, nött och naggat. Ur Nils Fries bibliotek med hans diskreta inköpsanteckning i blyerts samt ett inklistrat klipp ur en antikvariatskatalog. ★300

Inleds med en levnadsteckning och innehåller även en "Förteckning öfver Carl Wilhelm Scheeles tryckta arbeten" på s. xxxii-xxxviii. Brevmottagarna är Anders Jahan Retzius, J. G. Gahn, P. J. Bergius, Torbern Bergman, Peter Jacob Hjelm, Wilhelm Hising och Antoine Laurent Lavoisier.

22. SCHENSTRÖM, F. **Armfeltska karolinernas sista tåg.** Gamla minnen från jämtländska och norska fjällbygder. Andra upplagan. Sthlm, 1918. 128 s. & plr. Prydligt vinrött klbd med svart titeletikett i skinn och stänkta snitt. Från Rikstens gård. ★1000

Första upplagan utkom 1890. Denna är utökad och omarbetad, bland annat efter "förnyade terrängstudier". Avslutas med en "förteckning över några enligt rullor, dödböcker och andra uppgifter kända deltagare i tåget jämte en del biografiska upplysningar" på sidorna 105-28. Från fältskären Addeus Adde till kvartermästaren Johan Henrik Örnflycht.

23. **Svenska memoarer och bref.** I-X. Sthlm, 1900-05. (10), 238 + XVI, 278 + XXX, 250 + (4), XXXVI, 228 + VIII, 240 + XXVIII, 230 + XX, 226 + L, (2), 199 + (6), 280 + XIV, (2), 248 s. Tio bra klbd med sparsam guldornering och titeletiketter i skinn samt stänkta snitt (Östermalms bokbinderi). Första volymens titeletikett med litet skrapmärke. Med Börje Knös namnteckning. Ur Nils Fries bibliotek med hans diskreta inköpsanteckning. ★2800

Utgiven med kommentarer av H. Schück och O. Levertin. Här återfinns ett stort antal intressanta memoarer och brevsviter, till exempel Gjörwells och Geijers familjbrev, Adlerbeths anteckningar från Gustav III:s italienska resa, delar av J. M. Sprengportens självbiografi och brev ur Nils von Rosensteins samling.

24. **Ur Svenska akademiens arkiv.** Gustavianska brev. Brev från Leopold, Kellgren, Franzén m.fl. utgivna av Henrik Schück. Sthlm, 1918. XI, (1), 661 s. Obetydligt nött och lite solkigt hklbd. Med Martin Lamms exlibris. ★600

Breven tillhör Svenska akademiens arkiv och kommer i stor utsträckning ur Nils von Rosensteins respektive Anna Maria Lenngrens brevsamlingar. Som så ofta när Schück är inblandad finns inget register, men bland avsändarna finns Leopold, Adlerbeth, Franzén, Armfelt, Geijer och Kellgren.

25. (WRANGEL, F. U.) **Ur arkivens gömmor af W. Legran.** Sthlm, 1912. (6), 192 s. Rött hklbd med mörkgrön titeletikett. Omslaget medbundet. Ryggen blekt. Med Theodor Holmbergs namnteckningar och frampärmens insida med Sigtunastiftelsens biblioteks stpl och utgallringsstpl. ★350

Boken innehåller tretton uppsatser om svensk-franska förbindelser, bland andra: "På spår efter Gustaf Vasas porträtt i Loiredalen", "När drottning Kristina var i Paris", "Grafven i Avon och Monaldescos död", "Slaget vid Fleurus den 1 juli 1690 och uppkomsten af regementet Royal-Suédois", "Mineralskåpet å slottet Chantilly", "En ballonguppstigning 1784 i Versailles inför Gustaf III", "Axel von Fersens hus i Paris", "Gustaf IV Adolfs bikt 1813" och "Den heliga Birgittas relikier i Courson-les Carrières".

